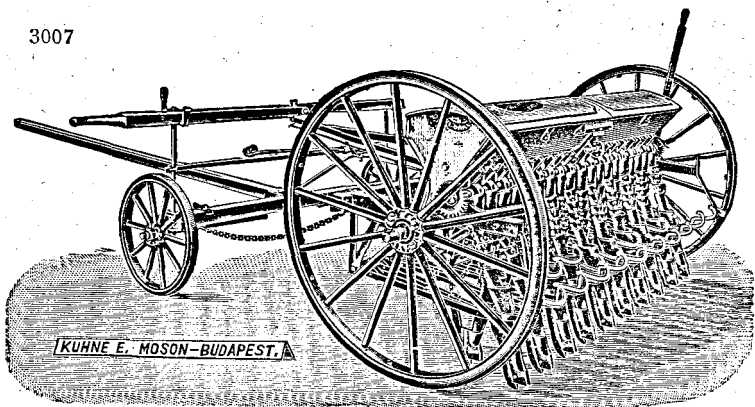

3007

Tarlóhántásra: ◆

négyvasu ekéket, hat- és nyolcvasu kultivátorokat, továbbá elsőrendű egy- és többvasu ekéket, különféle boronákat, híres „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, láncos műtrágya-szorókat,

rostákat, szüretelő eszközöket stb. szállít:

„KUHNE”

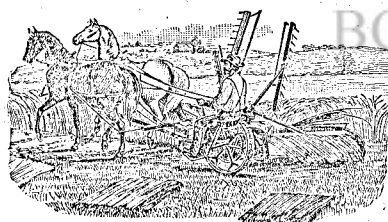
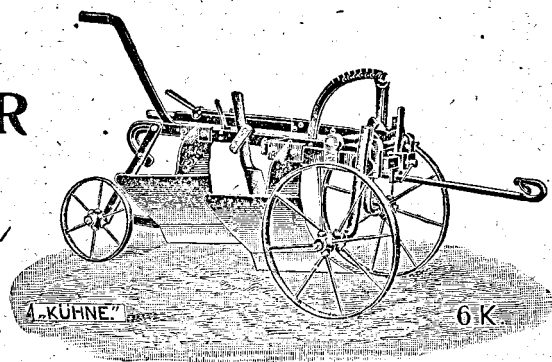
**MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZV.-TÁRS.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak:

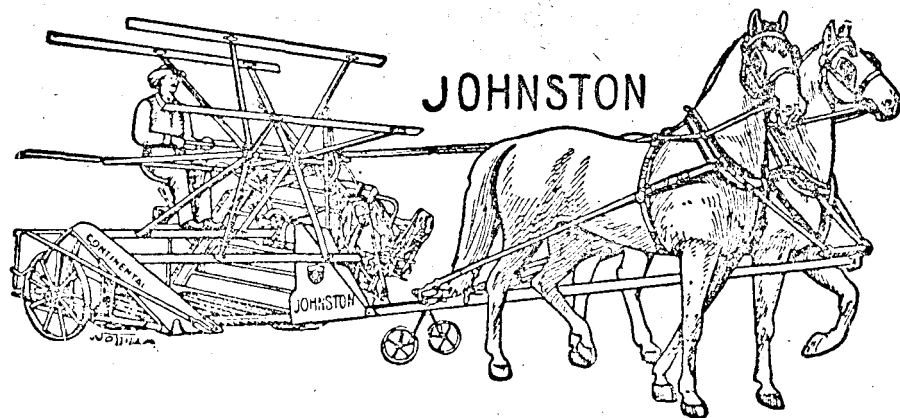
Debrecen, Temesvár
Kaposvár, Szabadka.

**◆
MOSONBAN.**

BCU Cluj Central University Library Cluj
„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek ugy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legfőkéletesebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk „JOHNSTON” gyártmányu amerikai aratógépeink sürgős beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

Reitter Oszkár, nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatásu találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes bizlos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfelteslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhessé.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccéltérmeben

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

tresort tart a közönség rendelkezésére.

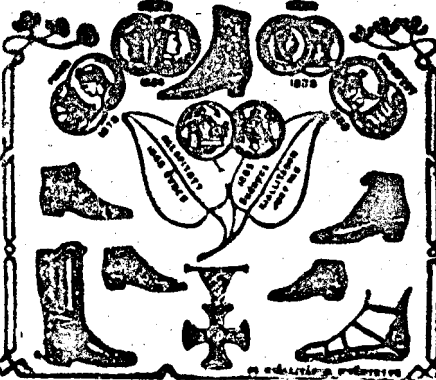
MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyében a legjobb anyagból, legujabb divat szerint készült közkedveltségű

férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít amerikai és francia vagy bármily tetszés szerinti faonu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Benzin

helyett ajánlunk teljes felelőség mellett

Bensolint.

3205

Hatósági engedély nélkül használható.

Ára 100 kilónként 150 korona hordonként. 50 korona előleg küldendő be.

KELLNER és SCHANZER,
Budapest, Kálmán-utca 3. szám.

Magánjáró gőz- és benzinmotorok, gazdasági gépek, darálóok, malmok raktára.

Kerestetik

intelligens, magyarul és románul beszélő, megbízható és kellő gyakorlattal bíró, középkorú, nős, kiscsaládu, hadmentes

gazdatiszt

jó praxissal.

Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázatok fizetési (mely részben állattartásból is állhat) igény megjelölésével — e lap kiadóhivatalában megtudható címre küldendők. Személyes megjelenés csakis meghívásra.

3203

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

3111

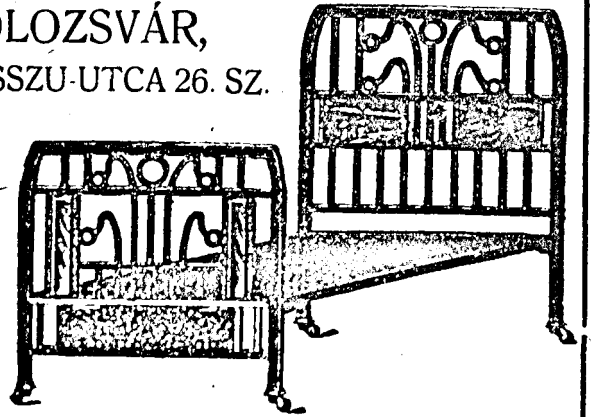
Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

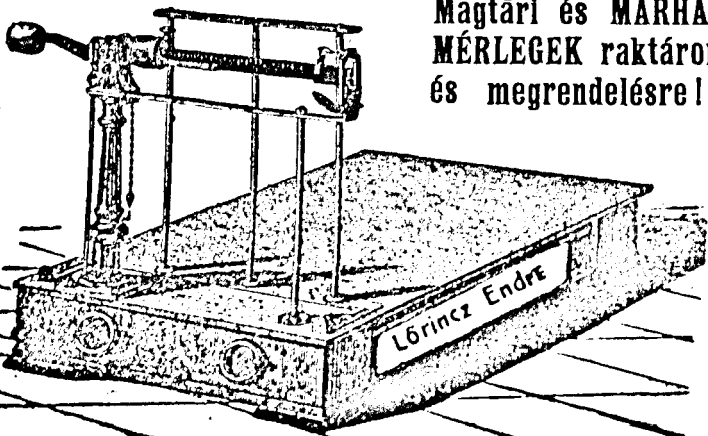
Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJEBNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A kiéheztetési politika csődje	225
Hadüzenet a mezőgazdaságnak	225
A rokkant katonák ügye	225
A zöldség- és gyümölcsstermés-feleslegek értéke- sitése	226
Irodalmi szemle	226
Kormányintézkedések	227
Vegyes közlemények	227
Hirdetések	

A kiéheztetési politika csődje.

A földmivelségi miniszterium legutóbb kiadott termésbecslése a benne foglalt számszerű becslés adataival, válasz az angoloknak ördögi tervükre, arra a tervre, amellyel a szövetséges államok lakosságát a kiéheztetésnek akarták martalékolni. Ez az irtózatosságot a legteljesebben csődöt mondott, az emberi gonoszságnak ezt a hihetetlen perfid törekvését megbuktatta az isteni gondviselés mellett főképp a magyar barázda. Ez az itthoni lövészárak, az itthoni védőmű, amelyben az immár egy év óta dúló háború alatt kevesebb munkaerő nagyobb munkateljesítményt végzett mint bármikor a békének csöndes időiben. Igazi nagysága ennek a munkának csak akkor mérhető meg, ha számbavesszük, hogy az emberi munkának a mezőgazdaságban kiegészítő része, a földmivelségre tartozó állatállomány is legalább ötven százalékban hiányzott. És ily keserves munkaviszonyok között is a magyar földmives nagyobb területet tudott bevetni, tud learatni és betakarítani, mint rendes időkben. El nem halványulható dicsősége lesz ez mindenkor a magyarnak.

De amint a Höfer-jelentéseket nyugalmal, higgadt itélettel kell fogadni, a belső harctérnek ezt a sokatmondó jelentését is minden elfogulatlanul nélkül kell megítélni, mert csakis így van annak igazi értéke.

Tartózkodni kell attól, hogy az ország akár kint, akár bent a hivatalos jelentésben foglalt termésbecslés adatainál fogva úgy tűntessék fel, mintha Magyarországon a háború második esztendeje a boldog emlékeztető tejjel-mézszel folyó Kanaánt teremtené vissza. Optimista szemüvegen nem szabad az ideitermést vizsgálni, mert ez tulajdonképpen csak normális idők viszonyainak felel meg, azoknak az időknek, amikor Galicia és Bukovina termő terület volt, amikor a vámterületnek buzában és rozsban négy millió métermázsát meghaladó bevétel állott rendelkezésére. És vegyük hozzá, hogy ma még júliusban vagyunk s így számolni kell azzal is, hogy a termést még mindig veszedelmek környezik.

Ebben a helyzetben csak az bizonyos, hogy sokkal kedvezőbb a helyzetünk a tavalyinál, de vegyük számba, hogy a múlt esz-

tendő igazán inséges volt. Bizonyos, hogy a fogyasztást mind a két, sőt a három területen kedvezőbb módzatok mellett lehet fedezni, mint tavaly, de bőségről szó sincs. Ez a termés nem szüntette meg a fogyasztó közönségnek azt a köteleességét, hogy lehetőleg takarékoskodjék, kötelezi a kormányt a termés tervszerű felhasználásának szervezésére és arra, hogy a készlet és a szükséglet között az egyensúlyt fenntartsa. A magyar földmives eredményes munkájához ezeknek kell járulni, mert csakis így leszünk mentesek minden élelmezési zavartól.

A termésnek a mennyiségéből semmiképpen sem lehet tőkét csinálni a gabonahatár-árak lecsökkentésére. Pedig — úgy látszik — az egész champagne a termésjelentés körül erre irányul. Szó sincs arról, hogy az ideitermés a gazda munkáját, beruházásait, a termelésre fordított költségeit a határárszabásban mértéken túl térítse meg. Sőt inkább arról kellene beszélni, hogyha nem is anyagi, de megfelelő erkölcsi elismerésben részesítsék minden munkása a magyar földnek, aki segített az angol kiéheztetési politika csödbe kergetésében. A belső harctér ezen katonáit nem lehet, nem szabad megsarcolni.

Hadüzenet a mezőgazdaságnak.

Ha igaz az, hogy minden háború indító oka az éhség, úgy máris előre meg lehet jósolni, hogy a mostani titáni küzdelmek befejezése után itthon az új háborút a profitéhség fogja felidézni. Sőt ha a közgazdasági élet eseményeit figyelemmel kísérjük, úgy látjuk, hogy az a háború már ki is tört — legalább a hadüzenet megtörtént a budapesti kereskedelmi és iparkamara nagyméltóságú elnöke részéről. A hadüzenetet egy beszéd formájában kaptuk, amelynek lényege az, hogy miután most igen magasak a terményárak, a gazda többet keres, tessék őt fokozottabb mértékben megadóztatni, tessék a vállaira új, az eddiginél is nagyobb terheket rakni.

A nyílt ellenséget meg kell becsülni, ezért álljuk a hadüzenetet s megpróbáljuk először a logika fegyvereivel a harcot felvenni mi, az itthonmaradottak. Majd ha a csatatereken küzdő gazdák milliói visszajönnek ami ugyanis elegendő és elég bátor, önértetes seregünk arra, hogy könnyűszerrel visszautasítsunk minden támadást, sőt végre győzelemre vigyük az agrárpolitika zászlaja alatt rég folyó s most hevesebben kitörni készülő új háborút. A mostani háború alatt csak budapesti és merkantil felfogás szerint keres a gazda többet mint azelőtt. Drágább a buza, drágább a marha, sőt a csirke is, az bizonyos, de az elvitázzhatatlan, hogy az előállítási, a termelési költség szintén, sőt tulságos aránytalanul megdrágult. Ehhez járul ezenkívül az a körülmény, hogy a dolgozó gazdakezek-

ben ma nem kasza és kapa van, hanem fegyver. Roskátag aggastyánok, gyermekek, jobbléthez szokott asszonyok végzik ma legnagyobb-részt a földmivelséget nehéz munkáját, ami bizony nehéz munka, nem olyan mint a részvénykupponok levágása és beváltása.

Hogy ennek a munkának az idein a tavalyinál jobb eredménye mutatkozik, még mindig nem jelenti azt, hogy a szántóföld több kamatot fog hozni. Mennyivel lett drágább a gazdálkodás folytatásához szükséges minden anyag. A gazda, illetve az itthonmaradottai folyton szaladgálnak rézgalic, motorbenzin, műtrágya, mezőgazdasági gép és eszköz után, csak hogy a föld termőerejét fel tudják tartani. A kereskedelemnek volt szíve mindezek árát duplára, sőt némelyiket hatszorosra emelni, de ahhoz már nincs szíve, hogy a buza és más mezőgazdasági termék ára a termelési költségekkel aránylagosan emelkedjék. Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy a nem altruista pénzintézetek éppen a mostani háború alatt zárkóztak el a legmirevebben attól, hogy a gazdák részére nélkülözhetetlen termelési költségeket rendelkezésére bocsássák, minden elfogulatlan ember megállapíthatja, hogy ezidőszent még nagyon is korai és nem méltányos dolog a gazdák vállaira rakandó új adó és egyéb terhekről beszélni. Nem méltányos, mert hiszen ma már történelmi tény, hogy a magyar gazda a mostani világháborúban nemcsak a véráldozatban, de a pénzáldozatban is kivette oly mértékben a részét, mint bárki más az országban. Erről báró Korányi Frigyes az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérgazdátja s a többi altruisták alapon működő, a magyar gazdákat magukban egyesítő szervezetek vezetői adhatnak bő és hiteles felvilágosítást. A magyar gazda vérért és pénzét vitte oda a haza oltárára — a bőrért tehát egyelőre hagyják békében. Ha adóról és újabb terhekről van szó, gondoljanak inkább egynémelyik hadseregszállítóra és a nagybankok, nagyvállalatok titkos tartalékaira.

A rokkant katonák ügye.

Olvasóink a vasár- és ünnepnapok kényszer-munkaszünetek alkalmával bizonyára többször fölvetették maguk közt a kérdést, hogy hát a háború után mi fog történni azzal a sok csonka, béna katonával, aki minden bizonnyal el fogja özölni a falvakat. Az nem lehet igazság, hogy a hősök, akik vérüket ontották a hazáért, koldulva tengessék az életüket.

A Magyar Gazdaszövetség, a földmivelő kisemberek központja, szintén gondolt erre a fontos kérdésre. Láta azt, hogy katonáink tulajdonképpen földmives és a csonkán visszakérült hősök is nagyrészt faluról valók, egy tervezetet dolgoztatott ki, amelyben a rokkant katonák számára ingyen gyógykezelést, ingyen

A nagy munkáshiányra való tekintettel szerezzük be a „Sidedelivery” kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgató gépet. Használható: 1., mint a rendsorokat oldalt lerakó **rendsorgyűjtő**, 2., mint a rendsorokat önmagukban egyuttal meg is forgató **rendsorforgató**, 3., mint **szénaforgatógép** és 4., mint **rakáskészítőgép**. Legelőnyösebben beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipke-függönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

műlátat és kezet, ha kell, új mesterségre való tanítást, állami nyugdíjat stb. követelt.

Nem szeretné azonban a Gazdaszövetség, ha a rokkant katonák, kivéve azokat, akik teljesen munkaképtelenek lettek, most már arra az álláspontra helyezkednének: mi már eleget dolgoztunk, most már ölbetett kézzel is megélünk holtig. Hiszen ha csak pár száz emberrel volna szó, Isten neki, fakeseszt. Azonban előreláthatólag tízezrek szorulnak majd ilyen istápolásra s ezeknek munkaerejét az amugy is nehéz megpróbáltatás elé néző mezőgazdaság nem nélkülözheti. A Gazdaszövetség tehát munkával kíván segíteni a rokkantakon. Természetesen ezért az államtól is megkapnák a járandóságukat.

A rokkant kigazda termelését szövetkezeti segítséggel kívánja jövedelmezőbbé tenni. A tehenészetet, baromfitenyésztést, a gyümölcskertészetet, zöldségtermelést meghonosítani a rokkant kigazdák számára. Ugyancsak a szövetkezetek fogják egy csomó rokkantat, mint boltkezelőt, magtárost stb. elhelyezni. Különösen nagy szerepet szán a Gazdaszövetség a birtokpolitikának a rokkantkérdés megoldásánál. A háboru tanulságai utaltak arra, mily fontos, hogy a végeken megbízható kisbirtokosok kezében legyen a föld. A Magyar Gazdaszövetség évtizedek óta küzd a telepítésért, sokszor megvadt és lekicsinyelt törekvéseit most a világháboru igazolta. A háboru után ez lesz a legelső teendő s akkor a rokkant katonának földet kell adni az ország határain, mert békében is az fogja leghívebben megőrizni a hazai földet, aki a háboruban vére hullatásával őrizte. Tekintettel azonban arra, hogy a telepítésnél adott olcsó földhöz is sok pénz kell, mire az lakóházzal, gazdasági épületekkel, szerszámokkal, állatokkal fel lesz szerelve, ezt pedig a telepesnek magának kell összehoznia, a kisebbpénzü rokkant földművesek, törpebirtokosok és mezei munkások részére olcsó földbérletet kíván a Gazdaszövetség. Ha csak lehet a maga falujában, ahol az illetőnek háza stb. van. Ha nem lehet, úgy idegenben s a felszerelésre olcsó kölcsönt kell neki adni. Természetesen a községi szolgálók, postakihordók, csőszök, pásztorok stb. alkalmazásánál is elsősorban a rokkant katonákra kell gondolni.

De a Gazdaszövetség nemcsak a földműveseket, hanem az iparosokat és kereskedőket is számbavette. Hiszen a lövészárkokban nem volt külön foglalkozás, mindegyik egyformán szenvedett a házáért. Amint lapunk olvasói tudják is, közös értekezletre hívta össze az iparosok és kereskedők érdekképviselőit s ez az értekezlet megvitattván a szükséges tennivalók irányelveit, szerkesztőbizottságot küldött ki egy közös föllirat elkészítésére, amelyet az összes érdekképviselők elnökségének aláírásával el látva a napokban nyújtott át a Magyar Gazdaszövetség gróf Tisza István miniszterelnöknek

azzal a kéréssel, hogy az ott felsorolt tennivalókat törvény erejére emelje.

A Magyar Gazdaszövetség által megindított ezen hazafias akcióban résztvettek: a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara, a Magyar Gyár- iparosok Országos Szövetsége, az Országos Iparegyesület és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. Reméljük, hogy közös, hazafias munkájuknak kellő eredménye lesz.

A zöldség- és gyümölcsstermes-felesleg értékesítése.

Zöldség, főzelékemű és gyümölcsfélékben is, hála a Gondviselésnek, országszerte igen kedvező az ideai terméseredmény, úgy, hogy főképp a selejtesebb külsejű, általában pedig a termelt nagy tömegek egy jelentékeny részét a zöldség- és gyümölcsidény befejeztéig is eltartó és előre látható vasuti szállítási nehézségek miatt nem leszünk képesek a kínálkozó alkalmas piacokra vinni. Azonkívül a nyár előreláthatóval egyes járványos betegségek veszedelme is fenyegető jelleget öltött, úgy, hogy a gyümölcs és gyorsabban romló zöldség- és főzelékfélék fogyasztását korlátozni, sőt tiltani kell. Közegészségi felkészültségünk úgy idehaza, mint a harctereken eddig is sikerrel tudott minden ilyen veszedelemmel szembeállani. A teljes eredmény meg is volt, kivált oly helyeken, hol egyes gyümölcs- és főzelékfélék fogyasztásától szigorúan tartózkodtak.

Miután a háboru a vasuti szállítás elé nagyon sok akadályt gördít, mindenképp előrelátóan cselekszik az a termelő gazda, aki a távolabbi piacokra nem szállítható gyümölcs és zöldségkészletét aszalás, szárítás, betőzés, besavanyítás, besózás vagy bármely egyéb konzerválási mód elsajátításával és kihasználásával akarja értékesíteni. A fogyasztó piacok szükségletei a közös vámterületen és a Németbirodalomban, sőt egyes semleges államok területein igen nagyok és előreláthatólag azok is maradnak. Ezzel kapcsolatban az áralakulások is igen kedvező irányzatúak. A katonaság szükséglete is állandóan emelkedik a különböző konzervárúk terén.

Ha tehát helyt tudtunk állani eddigelé is a buza-, rozs- és az árpatermelésben, meg tudtuk termelni kellő mennyiségben a kukoricát és a burgonyát, úgy, hogy az élelemellátásban ránk utalt hű német és osztrák harcoló társaink hiányt nem szenvedtek, mi pedig saját erőnk-ből kielégítettük az összes belföldi szükségleteket is, mindenesetre csak könnyítünk a helyzeten sőt anyagi állapotainkon is, ha a ma oly értékes zöldség- és gyümölcszhozamok értékesítése terén eddig szokatlan, de jövedelmező módokhoz fordulunk. Az idehaza maradt szorgosan munkálkodó lakosság dicséretére legyen mondva, ebben az országban megértik a nagy idők követelményeit. Most a termelésnek ebben az

ágában kell új munkához fogni, ebben a kormányzatnak a kötelessége megadni minden lehető kedvezményt, ezt pedig aknázza ki minden gyümölcs- és zöldségtermesztő.

IRODALMI SZEMLE.

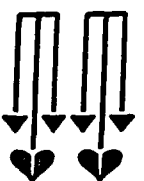
Az új termés értékesítése. Ily címen a „Háborus füzetek“ című sorozat VI füzeté gyánant most jelent meg a Magyar Gazdaszövetség kiadásában az ideai termés zár alá helyezéséről szóló 2072. M. E. számú és az új gabonahatár-árszabást tartalmazó 2077 M. E. számú kormányrendeletek népszerű magyarázata, amely könnyen kezelhető zsebkiadás formájában foglalja össze mindazt, amit a gazdának a termés értékesítése és a gabonahatárak felől tudnia kell. Aki a „Köztelek“ lap olvasói közül nem akarja lapunk ama példányait, amelyekben e rendeletek szövegét és magyarázatát közöltük (25. és 26. szám) szétnyírni, jól teszi, ha mindennapi használatra megszerzi ezt a zsebkiadásos, ügyesen összeállított kis füzetet, amelynek ára portómentes küldéssel együtt 20 fillér s amely a „Patria“ könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) rendelhető meg.

A világháboru gazdasági indító okai és várható következményei. Irta: Halmi Gyula. A világháboru alatt már több közgazdasági tanulmány keltett feltűnést a könyvpiacon. Ezek közé tartozik Halmi Gyula könyve is. A szerző a háboruval kapcsolatban olyan kérdéseket tárgyal igen széleskörű tudással s amellet mindvégig érdekes modorban, amelyek minden intelligens embert érdekelnek.

A mézelő méh élete és tenyésztése. Irta: Krancher Oszkár dr. a „Deutsche Illustrierte Bienenzeitung“ szerkesztője. Fordította: Hutter Rezső lépésfalvi tanító. 76 ábrával. Sopron 1915. Ára 4 K. Az a 166 oldalas legújabb méhészeti könyv Krancher Oszkár dr.-nak, a német méhészeti irodalom egyik legjelesebb művelőjének munkája alapján készült. A méhek életét és a méhész munkáját együttesen, időrendben, mindvégig igen érdekesen tárgyalja a szerző s ez éppen könyvének legfőbb értéke, hogy a méhészet gyakorlati részével együtt észrevétlenül, könnyen elsajátíthatja az olvasó a méhészet szükséges elméleti vonatkozásait.

Háborus gazdasági füzetek. Szerkesztő Papp Viktor. Budapest, 1915. A mai rendkívül nehéz viszonyok között hasznos szolgálatot teljesítenek ezek a füzetek, amelyek közül egyik-másik a gazdaközönséget is közelebből érdekli:

Hogyan kell olcsón főzni a háborus időben? Ez a címe az 1. füzetnek. A kérdésre igen tanulságos választ ad a szerző, amennyiben megmagyarázza, hogy a ma kapható és használható tápszerekből milyen ételneműeket lehet a legolcsóbban előállítani.

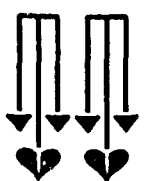

Igen fontos minden gazdának, hogy a legújabb szerkezetű **Kalmár rendszerű kukoricza**

morzsolót használja, mert ezzel a legtökéletesebb munkát gyorsan végezheti, nem töri a csutkát, nem hagy rajta

szemet, könnyű járatu és olcsó. **Kalmár Zs. és Társa** különleges

Kérjen árjegyzéket közvetlenül **gépgyár és vasöntöde, Hódmezővásárhely.** .....

Mezőgazdasági teendők a háború időben című 2. füzet a háború mezőgazdasági termelés módjairól és gyakorlati teendőiről szól.

Konyhakerteszet teendők a háború időben a címe a 3. füzetnek, amely az élelmezési nehézségek elhárítása végett kertészkedésre buzdítja, hasznos, gyakorlati és szakszerű tanácsokat és utbaigazításokat ad a legcélszerűbb zöldségtermesztési módokra nézve. Ezt a tanulságos füzetet haszonnal olvashatják nemcsak napjainkban, hanem a béke idején is, akik a zöldségtermesztéssel nem annyira üzletszerűen, mint inkább saját házi szükségletük ellátása végett kívánnak foglalkozni.

A háború gazdasági füzeteknek az ára egyenként 40 fillér.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A m. kir. miniszteriumnak 2468/1915. M. E. számú rendelete — az 1915. évi búza, rozs, kétszeres, árpa és zabtermésnek zár alá vételéről 2072/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet kiegészítése tárgyában. —

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján az 1915. évi búza, rozs, kétszeres, árpa és zabtermésnek zár alá vételéről 1915. évi június hó 16. napján 2072/1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletének kiegészítéséről a következőket rendeli:

1. §.

A közérdekből vagy kiviteli célokra szükséges gabonamennyiségek megvásárlásával és szállításával a 2072/1915. M. E. számú rendelet 8. §-a alapján megbízott társaság a jelzett célokra szükséges gabonamennyiségek megvásárlásánál bizományosok közreműködését is igénybe veheti és az idézett 8. §. 4. pontjában említett kölcsön és előleg nyújtására vonatkozó kötelezettségét olyképp is teljesítheti, hogy erre a kölcsön és előlegnyújtásra az általuk kötött vételi ügyletek körében a vásárlással megbízott bizományosokat kötelezi.

A bizományosok kötelesek vásárlásaik megkezdése előtt a társaság által részükre kiállított igazolójegyet a vásárlás helye szerint illetékes főszolgabírónál (városi polgármesternél) láttatás végett bemutatni és a hatóságnak felhívásra felmutatni.

2. §.

A 2072/1915. M. E. számú rendelet 4. §-a értelmében a termelőtől való vétellel fedezhető gazdasági szükséglet címén, mezőgazdasági üzemek birtokosai csak az általuk természetben kiszolgáltató terménybeli járandóságokra, a vetőmagra, valamint a tenyész- és haszonállataik eltartására és hizlalására szükséges és a saját termésükből nem fedezhető gabona mennyiségét, egyéb üzemek birtokosai csak a vállalatukban alkalmazott terménybeli járandóságaira és a vállalat folytatásához szükséges igavonó állatok eltartására szükséges gabonamennyiségeket, mások pedig csak a saját háztartásuk céljára és a foglalkozásuk vagy hivatásuk teljesítésére rendelt állatok eltartására szükséges gabonamennyiségeket vásárolhatják. A fél vállalatban való feldolgozásra szánt, valamint az állathizlalásra egyébként szükséges gabonamennyiségek nem tekinthetők oly gazdasági szükségletnek, amely a 2072/1915. M. E. rendelet 4. §-a értelmében a termelőtől való vásárlásra jogosít, az ily szükséglet kielégítésére szolgáló gabonamennyiségek beszerzésére nézve az idézett rendelet 10. §-ának szabályai irányadók.

Az előbbi bekezdés a 2072/1915. M. E. számú rendelet 4. §-ának 4.-ik bekezdése helyébe lép.

3. §.

Kereskedők (igy nevezetesen fogyasztási szövetkezetek is) ha gabona adás-vételével eddig is foglalkoztak, annak a törvényhatóságnak a

területén, ahol üzleti telepük van, a termelőktől búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot tovább eladás céljára is vásárolhatnak, de csak oly termelőtől, akinek eladásra szánt termése a felsorolt gabonamennyiségekből együttvéve legfeljebb száz métermazsát tesz ki.

Az előbbi bekezdés alapján vásárolt gabonamennyiségeket a vevő csak az államnak a 2072/1915. M. E. számú rendelet 8. §-a alapján megbízott társaságnak, e társaság bizományosainak vagy azoknak adhatja el, akik a 2072/1915. M. E. számú rendelet 6. §-a alapján vásárlásra vannak jogosítva.

Tilos az e §. első bekezdése alapján vásárolt gabonáért az ott említett kereskedőnek (fogyasztási szövetkezetnek) a továbbeladásnál olyan árat felszámítania, amely, habár a hatóságilag megállapított legmagasabb árat nem is haladja meg, mégis aránytalanul magasabb az általa a termelőnek fizetett áránál.

Aki a jelen §. rendelkezéseit megszegi, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1912. LXIII. t.-c. 15. §-ának 2. bekezdésében megjelölt közigazgatási hatóság által az 1914. L. t.-c. 9. §-a értelmében, két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Az e kihágás miatt jogerősen elítélt, elveszti a jelen §-on alapuló vásárlási jogosultságát.

A fogyasztási szövetkezeteknek az a joga, hogy a 2072/1915. M. E. számú rendelet 6. §-a értelmében nyert engedély alapján és annak korlátai között, saját tagjaik élelmezésére a termelőtől vásárolhassanak, érintetlenül marad és ilyképp vásárolt gabona, készleteikről az előbbi bekezdések szabályai nem vonatkoznak.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya, amennyiben ez a rendelet a magyar szent korona országainak egész területén hatályos, törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik. Horvát-Szlavonországra is kiterjed. A Horvát-Szlavonországra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre. Amennyiben ez a rendelet oly jogszabályokra utal, amelyeknek hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki, helyettük ezekben az országokban az ottani jogszabályok irányadók.

Budapest, 1915. évi július hó 13. napján.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. miniszteriumnak 2405—1915. M. E. számú rendelete — a búzában vagy rozsban kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában 9090—1914. M. E. szám alatt kiadott rendeletnek hatályon kívül helyezéséről. —

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A m. kir. miniszteriumnak a búzában, vagy rozsban kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában 1914. évi december 15. napján 9090—1914. M. E. szám alatt kiadott rendelete hatályát veszti. Ehhez képest az idézett rendeletben megállapított az a korlátozás, hogy a búzában, vagy rozsban kötelezett terménybeli járandóság egyharmad részét árpában, vagy tengeriben kell kiszolgáltatni, a jelen rendelet életbelépésével megszűnik.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1915. július 8.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A szállítási igazolványok. A kormány közelebb kiadott rendeletében a kétszeresre, zabra, száraz babra, borsóra és lencsére is kiterjeszti a szállítási igazolványokról hozott régebbi rendelkezéseit. A Hadi Termény-részvénytársaság címére szóló vagy általa feladott küldemények szállítási igazolványait az Országos Gazdasági Bizottság állítja ki. A miniszteriumok e rendeletet kiterjeszthetik a fennálló rendelkezésekben nem említett mezőgazdasági terményekre, termékekre és cikkekre is. E rendelet hatálya Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

A belügyminiszter és a kenyérdrágitás. A belügyminiszter felmerült eset alkalmából ez évi 912. számú elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy a kenyérnek kicsinyben való árusítás mellett kilogrammonként néhány filléres áremelése az 1914. évi 5600 B. M. eln. számú rendeletbe ütköző kihágást képez.

Üdülónapok a földmivelésügyi miniszteriumban. Miután a munkaviszonyok nem engedik meg, hogy a földmivelésügyi miniszterium tisztviselői az őket megillető szabadságban részesüljenek, Ghillány báró földmivelésügyi miniszter a tisztviselőknek heti két munkamentes szabadnapot engedélyezett.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Támadások a földmivelők ellen.** A „Gazdaszövetség”, a Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja, megállapítja, még véget sem ért az aratás, még zakatolnak a kis motorok a falusi gazdák asztagai között, máris kitűnik, hogy egyik oldalról köszönet helyett, újra hajszába lesz része a földmivelő népnek s az elismerések, munkával kiérdemelt vitézségi érmek helyett csak úgy röpködnek feléje az uzsorás, lusta, telhetetlen és még ennél is cifrább jelzők. Mig tartott a munka, biztatták a termelőket. Hogy elvégezték a munkájukat s már nem kell tartani attól, hogy nem lesz termés, újra előhozakodnak a régi nótával, a fogyasztók nevében. A főváros után azok a körök, amelyek már több ízben állottak szemben a földmivelőkkel, türelmetlen ostromot indítottak a mérsékelt, a termelés költségeivel arányban megállapított gabonárak ellen. Nem akarnak fizetni 36—37 koronát a kitűnő magyar búzáért, melyet oly rendkívüli erőfeszítés és oly szokatlan költség árán termelt a magyar falu. A tuloldalon azzal érvelnek, hogy a fogyasztók nevében, a fogyasztók érdekében követelik a gabonárak leszállítását. De elfelejtik, hogy hol vannak a fogyasztók. Elfelejtik, hogy a városok közönsége csak csekély hányadát alkotja a fogyasztók táborának, mert a fogyasztók zöme a földmivelő nép. A főfogyasztó a földmivelő osztály, mely tápot ad fogyasztásával az iparnak és a kereskedelemnek is. Még a hadsereg zöme is a földmivelőkből kerül ki. S igazság marad a régi szállóige, hogyha a földmivelőnek van pénze, akkor mindenkinek jól megy a dolga. Ha azonban a földmivelőtől meg vonják a maga becsületes munkájának a gyümölcsét, akkor nem csupán a mezőgazdaság, de az ipar, a kereskedelem, a többi osztályok is megérzik, hogy a főfogyasztó nem fogyaszt. Ha a földmivelő nem vásárol az iparostól meg a kereskedőtől, akkor súlyos válságba jutunk, mert akkor a szükséglet az egész ország megérzi. Kár tehát, elhibázott dolog a fogyasztók nevében agitálni a földmivelő nép érdekei, a gabonatermés méltányos értékesítése ellen. Adják meg a főfogyasztónak a magáét, keressék az élelmiszer mizeriák gyökereit más tereken, akkor megélnék ebben az országban becsületesen a többi fogyasztók is.

— **Jó bánás az arató hadifogyókkal.** Darányi Ignác v. b. t. tanácsos, a Magyar Gazdaszövetség elnöke, mint a hadifogyógyámolító és Tudósító Hivatal elnöke a következő kérelmet intézi a gazdaközönséghez. Társadalmunk a hadifogyókkal szemben eddig is az emberiség álláspontjára helyezkedett s 106

telhetőleg igyekezett az ütött sebeket gyógyítani, a foglyok létét legalább is türelmesen tenni. Most azonban ebben az irányban új feladatok előtt állunk. Az aratási munkálatokhoz gazdáink nagyobb tömegekben veszik igénybe a hadifoglyok munkáját. Velök bőzelebbi érintkezésbe kerülnek és míg egyrészt az okos számítás is reá birhat bennünket arra, hogy a hadifoglyokkal kiméletesen, sőt jól bánjunk, másrészt most lesz igazán alkalma a társadalmunknak közvetlenül és gyakorlatilag megmutatni, hogy mennyire hatották át azt az emberiség nemes érzelmét. Mi, akik eddig is foglalkoztunk a hadifoglyok helyzetének enyhítésével, az eddigi tapasztalatok alapján bizalommal és melegséggel fordulunk közönségünkhöz, kérve hogy a hadifoglyokkal emberiesen és jóakarattal bánjunk, másrészt rá kell mutatnunk arra, hogyha mindjárt nem is egy csalódásban volt részünk, nem tesszünk le a reményről, hogy a tőlünk hadifogságba kerültek érdekeit munkáljuk, amikor a kezeink közt levő hadifoglyokkal kifogástalanul bánunk, mert ez esetben annál inkább várhatjuk, hogy a jó tettért jót várj elvénél fogva hazájuktól elszakadt, fogságba került fiaink hasonló sorsban fognak részesülni. Kérjük tehát mindazokat, akiknek módjukban áll, hogy e nemes cél érdekében ne csak maguk tegyenek meg minden lehetőt, hanem igyekezzenek oda is hatni, társadalmunkban ható erő gyanánt jusson kifejezésre az a jóakarattal, mely a szerencsétlenül jártakkal szemben közös kötelességünk.

— **Külkereskedelmi forgalmunk az 1915. év március havában** a behozatalnál jelentékenyebb emelkedést mutat, a kivitelnél ellenben egészben véve a február havi színvonalon maradt. Behoztunk ugyanis a magyar szent korona országai területére a f. év március havában 47 millió métermáza árut 137 millió korona értékben, kivittünk pedig 28 millió métermázsát 127 millió korona értékben, míg február havában 96 millió korona értékű behozatal és 125 millió korona értékű kivitel volt kimutatva.

Az előző évhez képest e számok természetesen ezuttal is igen alacsonyok. Az 1915 január-március hónapok főeredményeit az előző év megfelelő időszakával összehasonlítva, a következő képet nyerjük:

	Behozatal	Kivitel	Behozatali (-) vagy Kiviteli (+) többlet értéke millió koronában
1914. jan.—márc.	467.7	415.6	-52.1
1915. jan.—márc.	325.2	366.1	+40.9

Ausztriával való forgalmunkat külön vizsgálva, ezuttal is azt látjuk, hogy az előző év január-március hónapjaival szemben ausztriai behozatalunk értéke visszaesett, kivitelünk értéke ellenben emelkedett. Behoztunk ugyanis Ausztriából az 1915. év első három havában 255.2 millió korona, kivittünk Ausztriába ugyanez idő alatt 312 millió korona értékű árut. A behozatal visszaesése az 1914. év megfelelő időszakával szemben 86.5 millió korona, a kivitel emelkedése pedig 11.3 millió korona. A kivitel értékösszegének ez az emelkedése természetesen az 1914. és 1915. évi árak közötti nagy különbséggel függ össze.

A változott viszonyokhoz képest külkereskedelmi forgalmunk mérlege 1915 első negyedében — eltérően az 1914. év első negyedétől — aktív volt, még pedig egészben 40.9 millió koronával, csupán Ausztriával szemben 56.8 millió koronával. Ennek az adatnak a mérlegelésénél azonban figyelembe kell vennünk azt, hogy az értékadatok kiszámításánál a legfontosabb kiviteli cikkeknek a jelenlegi magas árak vétettek alapul, míg a behozatalnak majdnem minden áruja még az 1913. évre megállapított, most már teljesen idejét múlt egységértékekkel van számbavéve.

— **A székesfőváros baromfikereskedelme.** A háboruokozta drágaság arra indította Budapest székesfővárost, hogy a lakosság baromfiszükséglétéről is gondoskodják s kiterjesztette eddigi baromfikereskedelmét nagyobb

méretűre. Baromfi iránt nagy a kereslet s azért hívjuk fel olvasóink figyelmét a székesfővárosnak ezen akciójára, hogy amennyiben egyszerre nagyobb mennyiségű husbaromfit óhajtanának eladni, kérjenek árajánlatot a Budapest székesfőváros Községi Élelmiszer Árusító Üzem igazgatóságától, Budapest, Soroksári-ut 50. szám.

— **A gazdák és az Országos Központi Hitelszövetkezet.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának határozatából, felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz az Országos Központi Hitelszövetkezet állami támogatásának jelentékeny kiterjesztése tárgyában. Jelzi a OMGE. felterjesztése, hogy a háboru után a mezőgazdaságra fokozottabb, nagy munkát igénylő feladatok fognak hárulni, a melyek között legelső sorban áll az a teendő, hogy a mezőgazdaság törzsének, a kisgazdasztály haladását megfelelő irányítással, célszerűbb vagyongazdálkodásúval való szoktatással, a rendelkezésre álló szövetkezeti hitelforrások lehető bővítésével és olcsóbbá tételével, belterjesebb irányban fejlesszessék és ezzel egyrészt a több termelés, másrészt a nemzet e fontos és nagy jövőre hivatott társadalmi osztályának szellemi és anyagi megerősítése mozdítassék elő. Ezeknek a nagy célokra a megmunkálására hivatott Országos Központi Hitelszövetkezet, anyagi eszközei ma már nem állanak arányban a nagy országos intézmény iránt támasztott igényekkel és nemzeti feladatokkal, úgy, hogy ennek a nagy nemzeti munka sikeres elvégzésére hivatott intézménynek szükségletei mutatkoznak, hogy a ráháruló munkát eredményesen végezhesse. Szüksége van ez intézménynek arra, hogy alapítókéje forgalmával és jövő feladataival arányba hozassék, miért is kéri az OMGE. a miniszterelnököt, hogy erre szerezze meg a törvényhozás támogatását. Melegen támogatja az OMGE. a szövetkezeti kongresszusnak azt a kérését is, hogy a m. kir. postatakarékpénztár a kismemberek megtakarított filléreiből, jelentékeny összegű, állandó betétet tartson a OKH.-nél és az állami kötvények után elsősorban az OKH. kötvényeit vásárolja. Arra is felkéri az OMGE. a miniszterelnököt, hogy az adózási kérdéseket figyelmére méltassa, továbbá a kellő nyomatékkal intézkedjék abban az irányban, hogy a közhatóságok az OKH. céljai felől kellően tájékoztatván, azok ennek az intézménynek a megillető erkölcsi támogatását adják meg. Kapcsolatban ezzel a felterjesztéssel, az OMGE. köriratot intézett az összes vármegyei gazdasági egyesületekhez, a melyben tájékoztatván a társegyesületeket az OKH.-re háruló nagy feladatok felől, ebben a gazdatársadalom támogatását kéri.

— **Hogyan vált be a diákok gazdasági munkája?** A háboru alatt megvalósult altruistaakciók közt talán legszimpatikusabb a diákok gazdasági foglalkoztatása. A főváros 170 hold ingyen telket engedélyezett a középiskolák tanulói számára, hogy megmiveljék, beültessék a földet és azután be is hordják a termést, amelyet arányosan szétosztanak közöttük. A 170 hold a külső perifériákon van és egyes iskolák 4—5 holdat kaptak belőle. Persze nem mindenütt lehetett rögtön bevetni a talajt, sok helyen többször fel kellett szántani előbb, hogy termőképessé legyen a föld. A legnagyobb földbirtokot (16 holdat) a Német-utcai polgári iskola kapta. A 16 hold megmunkálására összesen 222 diák jelentkezett. Ebből naponta 60 felváltva dolgozik, úgy hogy egy munkásdiákra hetenként egyszer-kétszer kerül a sor. Mindegyik diák naponta 1—1½ kiló babot kap, úgy hogy naponta 80 kiló ósztanak ki közöttük. Burgonyában „rekord”-termésre számítanak, lesz legalább 2½ vagon belőle. Sok kalarábét és szép csomó sárgarépát kap még mindegyik. Tízféle terményünk van az idén — mondja a vezető tanár — s ezek közül a legfontosabbak, amelyekből legtöbbet is vetettünk: borsó, bab, burgonya, kukorica, kalarábé és saláta. A felügyeletet a tanárok látják el. A munka a következőképpen folyik: Reggel 7 órától 9 óráig gyomlálás, kapálás, 9—10-ig szedik a babot és ezután van a ki-

osztás. A diákok szívesen és jókedvűen dolgoznak. Többet ér ez a foglalkoztatás, mint a játékdélután, nem is tekintve azt, hogy a mai viszonyok között nagyon csinos az a segítség, amelyet a telep a munkásainak adni tud. Ugy a diákoknak, mint a tanároknak az az óhajuk, hogy a főváros állandó használatra adja oda ezeket a telkeket és ne csak a háboru tartamára.

— **Nem kötelező a lisztkeverés.** A kormány a hivatalos lapban rendeletet tett közzé, melynek értelmében hatályon kívül helyezi a buzalisztet árpával, illetve kukoricaliszttel való keverésére kötelező rendeletét.

— **A vasuti őrségnek mezei munkára alkalmazhatósága.** A hadügyminiszter rendeletileg tudatta az összes katonai parancsnokságokkal, hogy a hadsereg körletén kívül vasutbiztosító szolgálatot teljesítő építmény és pályaudvari őrségek legénysége szabad idejében az illetékes vasutbiztosító parancsnokságok utasításához képest a legközelebbi körrendeletben mezei munkálatokra igénybe vehetők.

— **Nők is kirendelhetők aratási munkára.** Fejér vármegye alispánja utasította a járási főszolgabirákat, hirdessék ki a legkiterjedtebb módon azonnal, hogy a földmívelési miniszter távirati rendeletben felhatalmazást adott arra, hogy aratási, hordási, cséplési munkálatok elvégzésére 18—50 évig mindenki, így a nők is kirendelhetők közérőként. A férfiak és fogatosok közmunka ereje nemcsak az illető községekben, de a szomszédos járás területére bármely községbe, a nők pedig a szomszédos község területére rendelhetők ki a gazdasági munka elvégzésére.

— **Saazi komlójelentés.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület saazi megbízottja jelenti: Julius hó első felében beállott végre a rég óhajtott eső és rendkívül kedvező hatással volt a komlónövényre, amely a több ízben nyert csapadék folytán szépen fejlődik. A komlókertek teljes virágzásban állanak, részben már a tobozképződés is folyamatban van, úgy hogy a szedés is előreláthatólag korábban lesz megkezdhető, mint más években. Maga a növény féregmentes, szép oldalhajtságokat mutat és így meg minden előfeltétele a jó termésnek, különösen, ha még néhányszor esni fog. Az idei terméshez kötött remény hatása máris mutatkozik oly irányban, hogy a tavalyi készletek tulajdonosai engedelményekre hajlandók. Saazi komlóból az összes készlet már csak néhány száz mázsára tehető és ezen csekély készlet is az új termésig előreláthatólag vevőre akad, az idegen komlóból azonban úgy a saazi piacon, mint egyes komlótermő vidékeken, különösen Magyarországon, még nagyobb mennyiség van készletben és nem remélhető, hogy az új áru megérkezéig vevőre találjon, mert még tetemes árengedmény mellett sem mutatkozik ily áru iránt érdeklődés. A komlóárjegyzése saazi komló 80—90 kor. auschaueri 45—50 kor. más idegen áru, köztük a magyar komló 25—35 kor. 50 kilogrammjával számítva.

— **A rokkantak ellátása.** A háboru rokkantjainak ellátása ügyében a magyar gazdasági érdekképviseletek vegyes bizottsága Thék Endre udvari tanácsos elnökletével a Magyar Gazdaszövetség helyiségében tartott legutolsó ülésében formulázta azokat az általános irányelveket, a melyek között a várt segítségnek mozognia kell. Mindenek előtt nemzeti kötelességnek jelentették ki a rokkantaknak tisztességes módon való ellátását s kijelölték azokat a feladatokat, a melyek megoldása az államra vár. E mellett kifejezésre jutott az a nézet is, hogy a megnyíló feladatok nagy része áldozatos munkáját fogja igényelni. Gratz Gusztáv,

Teleky Sándor gróf, Czettler Jenő, Hoffer kamarai titkár felszólalásai után megállapodtak az általános elvek tekintetében, a melyek között talán legjelentékenyebb az ügynek egy kézben való koncentrálása s a rokkantak részére folyt gyűjtések ellenőrzése. Határozatba ment az is, hogy a miniszterelnökhöz benyújtandó memorandumban az általános elveken kívül a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem művelőinek kívánságai külön is előterjesztessenek.

— **A lóárak Budapesten 1914-ben és 1915-ben.** A Székesfővárosi Tattersall és Lóvásártelep árjegyzései szerint a lóárak 1914-ben és 1915-ben a következő különbözözeteket mutatják:

	1914.	1915.
Jobb minőségű hátszló, csikó	100—370	300—1450
Könnyű kocsiló (jukker)	230—600	500—800
Nehéz kocsiló (hintós)	280—800	700—1300
Igás kocsiló (nyugati vér)	300—1150	700—2400
Fuvaroslovak	130—300	300—450
Parasztlovak	72—180	170—300
Alárendelt minőség	21—100	70—550
Vágólovak székesfővárosnak	80—140	162 500

— **Csépléshez gépészek ajánlkoznak.** A Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamaránál több lokomobil és cséplőgép kezelő vizsgáttett fiatal gépész van nyilvántartásban, akik foglalkozásba óhajtanának lépni a cséplési időre, valamint akiknek aratógépek kezelésére is van képesítésük. Reflektánsok forduljanak direkt a nevezett iparkamarához.

— **Fölvétel tejjgazdasági szakiskolába.** A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatósága a folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és következő év augusztus hó 15.-ig tartó tanfolyamon rendszeresített öt 480 korona állami ösztöndijra pályázatot hirdet. Az üzletvezetői tanfolyam célja: nagyobb tejjgazdaságok, vajtermelési központok, sajtgyárak részére elméletileg és gyakorlatilag alkalmas üzletvezetőket illetőleg tisztviselőket képezni. Földbirtokosoknak, gazdatiszteknek alhamat nyújtani, hogy a tejjgazdasági üzletre vonatkozólag alapos szakismereteket szerezzenek, melyek segélyével képesek legyenek tejjgazdasági üzletet szervezni és sikeresen vezetni. Az üzletvezetői tanfolyamra rendes hallgatókul felvétetnek azok, akik a 20.-ik évük betöltését igazolják, magy. kir. gazdasági akadémián végbizonyítványt nyertek; kiskorúság esetén a szakiskola látogathatóságára a belépni óhajtónak szülőik vagy gyámjaik beleegyezését kell bírniok és ezek részéről biztosítva kell lenniök, hogy a tanév alatt a szükségesekkel el fognak láttatni s a teljesítendő fizetéseket a szakiskola pénztárába az előirt időre mindig befizetik; tejjgazdasági gyakorlatot igazoló jelentkezők a felvételt illetőleg előnyben részesülnek. A folyamodványok f. évi augusztus hó 1.-ig a magy. kir. földmivélsügyi miniszterhez címezve, a szakiskola igazgatóságához nyújtan-dók be.

— **Gabonavételek a határárszabáson alól.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszterhez intézett felterjesztése megállapítja, hogy a most érvényben levő rendelkezések keretében lehető és gyakorolható gabonaeladásoknak a legmagasabb határárakon alól csak akkor van gyakorlati haszna, ha abban a fogyasztás részesül, azaz, ha a maximális ár és a tényleges eladási ár közötti különbözözet nem a bizománnyos, illetve a közvetítő kereskedő hasznát képezi, hanem az a fogyasztás olcsóbbodását idézi elő. A jelenlegi rendszer mellett ez azonban teljesen ki van zárva. A Haditermény

r.-t., vagy az egyes törvényhatóságok, vagy vállalatok által megbízott kereskedők vásárlását senki sem ellenőrzi s így, ha ezeknek sikerül is a maximális árakon alól vásárolni gabonát, akkor nemcsak a Haditermény r.-t. által a kormány hozzájárulásával megállapított 1 korona jutalékot élvezik, de ezenfelül még a maximális ár és a tényleges vételár közötti különbözöség is az ő illetéktelen nyereségüket képezi. Ilyen vételek pedig tömegesen fognak előfordulni, mert meg van kötve az értékesítés és hiányosak az intézkedések az előlegekre nézve és így igen sok a megszorult gazda, aki kénytelen a határárszabáson alól eladni. Miután a kormányzatnak nem lehetett az a szándéka, hogy a termelő, vagy a fogyasztó rovására a közvetítő kereskedelmet gazdagítsa és illetéktelen haszonhoz juttassa kéri az OMGE a kereskedelemügyi minisztertől olyan pótlórendelet kiadásának a kezdeményezését, a mely a legteljesebb ellenőrzést biztosítja abban a tekintetben, hogy ha a közvetítő kereskedelem ténylegesen a maxszimális árakon alól vásárolna gabonát, az ebből az ügyletből eredő különbözözet a köznek a hasznára váljék. Ez pedig biztosítható volna olyanképen, hogy az összes vásárlásra jogosított bizománnyosok juktakönyvet kötelezletnének vezetni, melyben minden vásárolt tétel bejegyzendő volna akként, hogy annak egyik másolatát az eladó kapja kézhez s panasz esetén a másolat a juktakönyvben bennmaradt eredetivel mindenkor összehasonlítható legyen. A közvetítő bizománnyos a Haditermény Részvénytársaságtól vagy pedig más megbízójától csak azt az árat követelheti, melyet ő igazoltan a termelőnek megfizetett. Maga a Haditermény r.-t. az így olcsóbban vásárolt gabonát a belfogyasztásra azon az áron adná tovább, melyet a bizománnyosnak megfizetett, ugy azonban hogy egyuttal biztosítaná azt, hogy az ilyen olcsóbban megfizetett gabonából előállított liszthez a fogyasztóközönség az árcsökkenésnek megfelelőleg olcsóbban jusson. Feltétlenül szükséges, hogy mindezen rendelkezések szigoru megtartása megfelelő büntető szankcióval biztosíttassék. Ezt a felterjesztést az OMGE pártolás végett megküldötte a miniszterelnöknek és a földmivélsügyi miniszternek.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az emberéletére a legkülönbözöbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjaranyukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzleteléséből, közgyűlési határovat értelmében díjviszatértésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatóságához, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselőközvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.—	K
Tartalékok	3,357.003.—	"
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,741.000.—	"
jégkárokból	5,042.000.—	"
Biztosított érték 1912. évben	800,000.000.—	"
jéghen 1912. évben	63,000.000.—	"
Elemtétel állománya	15,240.080.—	"

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társulat érménye a **"GONDVISELÉS- Országos Központi Segélyező Társulat** után 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiszáratási (önállóítási) segélybiztosítások eszközölhetők. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden körzetszinten önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztató kérséggel köld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 3012

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Középkoru, hadmentes, nős, kiscsaládu

gyakorlati gazdatiszt

24 évi általános jó praxissal és bizonyítvánnyal, ki egy 3000 holdas birtokot önállóan kezel,

azonnalra

tiszti vagy ispáni állást keres.

Beszél magyarul és románul.

Cimét megmondja a kiadóhivatal.

3193

Szénát szalmát

bármily mennyiségben legjobb árban értékesítünk.

Mezőgazdasági Értékesítő Vállalat, Budapest, Üllői-ut 55 sz.

3204

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyobb gazdaságokban több éven át alkalmazásban volt

ISPÁN

ki jelenleg is kisebb birtokot tart bérben,

folyó évi szeptember hó 1-ére

megfelelő állást keres.

Cime:

**György Antal,
Magyarsárd,**

u. p. Magyarnádas.

3202

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

Mütrágya- és lóherszóróval ellátott
20 soros

RECORD II. vetőgép

teljesen új, használatlan állapotban — olcsó áron
eladó.

Megtekinthető **CS. MIKE MÁRTON**
gyógyszerész urnál, Tordán.

3199

Gazdasági akadémiát végzett

28 éves teljesen hadmentes, ref. vallású, nőtlen fiatalember, ki 4 évi elsőrendű praxissal bír, oly

állást keres,

hol biztos jövőt talál.

Cime a kiadóhivatalban.

3200

Viharálló, rozsdavédő, legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!

Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára

BUDAPEST, VII. ker.,

Örnagy-utca 4. szám.

Hadmentes gazdatiszt

ki a gazdaság minden teendőjét érti, a magyar, román és német nyelvet beszéli,

önálló állást keres.

Cime: **Hovács Sándor, Küküllőszéplak.**

3198

Drága a benzin és kevéssé.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép a

SZAB. ASTRA gázlokomobil,

mert kb. 450 gr. faszénét fogyaszt óralóerőnként és hazai faszéntermelésünk korlátlan.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.